

Medium d.o.o.

DOPOLNITEV
OKOLJSKE IZJAVE
ZA LETO 2019

Žirovnica, avgust 2020

KAZALO

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov.	04
2. Okoljski vidiki	04
3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost	08
3.1. Poraba električne energije	08
3.2. Emisije snovi v zrak	10
3.3. Količina nabavljenih kemikalij.	12
3.4. Nastajanje nevarnih odpadkov.	13
3.5. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti.	14
3.5.1. Proizvodnja električne energije iz OVE.	14
3.5.2. Poraba vode.	15
3.5.3. Nastajanje odpadnega papirja	15
3.5.4. Nastajanje mešanih odpadkov	17
3.5.5. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom	18
3.5.6. Biotska raznovrstnost	19
4. Obveznosti glede skladnosti.	20
5. Komuniciranje.	22
5.1. Zunanje komuniciranje.	22
5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje	23
6. Izredne razmere	25
7. Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja	26

Medium d.o.o., Dopolnitev okoljske izjave za leto 2019
Pripravila: mag. Mirjam Fain, skrbnica sistema ravnanja z okoljem
Odobril: Miran Dolar, direktor

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov

Dopolnitev okoljske izjave za leto 2019 odraža stanje v podjetju Medium d.o.o. za obdobje od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019. Vsi podatki navedeni v Dopolnitvi okoljske izjave za leto 2019 so verodostojni in odražajo dejansko stanje sistema ravnanja z okoljem v podjetju Medium.

Okoljska izjava je objavljena na spletni strani www.medium.si. Enkrat letno se ji doda še Dopolnitev okoljske izjave.

Podjetje Medium je samostojno podjetje, katerega dejavnosti potekajo na sedežu organizacije.

Firma: Medium, design, grafični inženiring, tisk, d.o.o.

Skrajšana firma: Medium d.o.o.

Naslov: Žirovnica 60 c

Poštna številka in kraj: 4274 Žirovnica

Občina: Žirovnica

Datum vpisa v sodni register: 10. 01. 1992

Telefon: 04/580 50 20

GSM: 040 221 533

e-mail: medium@medium.si

Spletna stran: www.medium.si

Direktor: Miran Dolar

Skrbnica sistema ravnanja z okoljem: mag. Mirjam Fain, 04/580 50 20, mirjam@medium.si

Dejavnost družbe: oblikovanje, priprava za tisk, tisk, prodaja prom. izd.

Šifra glavne dejavnosti: 18.120 Drugo tiskanje

Velikost organizacije: mikro podjetje

Število zaposlenih: 19

Svoje delovanje smo zahtevam Uredbe EMAS (Uredba ES št. 1221/2009, z dne 25.11.2009) prilagodili v letu 2010. Prvo Potrdilo o registraciji v sistem EMAS je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO leta 2011. (Datum vključitve v EMAS: 31.01.2011, registracijska številka SI-00005, registracija je veljala do 31.01.2014. Dokument je objavljen na koncu Okoljska izjava 2010). V letu 2019 smo od Ministrstva za okolje in prostor, ARSO pridobili podaljšanje registracije v sistem EMAS (Registracija velja do 31.1.2023. Dokument je objavljen na naši spletni strani).

Zaradi novega mednarodnega standarda ISO 14001: 2015, je septembra 2017 prišlo do spremembe Uredbe EMAS. V uredbi Komisije (EU) 2017/1505 je zapisano novo besedilo Prilog I, II in III, v katerih sta sistem EMAS in standard ISO 14001: 2015 usklajena. V decembru 2018 je bila sprejeta nova Uredba Komisije (EU) 2018/2026, ki nadomešča Prilogo IV iz Uredbe ES št. 1221/2009.

Delovanje sistema ravnanja z okoljem in Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave preverja Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V-0001). Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005 je objavljena na koncu vsake Okoljske izjave oz. Dopolnitve okoljske izjave.

Miran Dolar, direktor

2. Okoljski vidiki

Okoljski vidik pomeni element dejavnosti, proizvodov ali storitev organizacije, ki vpliva ali lahko vpliva na okolje. Okoljske vidike smo prvič prepoznali v začetnem okoljskem pregledu leta 2008. V začetku leta 2016 pa smo jih s pomočjo naših zaposlenih ponovno opredelili. Pri opredeljevanju smo upoštevali vidik življenjskega cikla.¹

V Tabeli 1 so naštetni vsi okoljski vidiki in njihovi vplivi na okolje. Neposredni okoljski vidiki so povezani z dejavnostjo, proizvodi ali storitvami organizacije, nad katerimi imamo neposreden upravljavski nadzor. Posredni okoljski vidiki so lahko posledica interakcije organizacije s tretjimi osebami, na katere lahko do razumne meje vplivamo.

Tabela 1: Okoljski vidiki

Okoljski vidiki	Vpliv na okolje
Neposredni okoljski vidiki	
nastajanje odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
nastajanje nevarnih odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z nevarnimi odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
emisije snovi v zrak – dejavnost	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – kurilna naprava	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – prezračevalna naprava	onesnaževanje zraka
raba energentov – prevoz zaposlenih in izdelkov (bencin/ dizel)	izraba naravnih virov
raba energentov (električna energija, plin)	izraba naravnih virov
raba papirja	izraba naravnih virov
raba vode – količina porabljene vode	izraba naravnih virov
onesnaženost odpadne vode	obremenjevanje vode
uporaba kemikalij	odvisno od vrste kemikalij (hlapnost-zrak, odpadki-skladiščenje in odstr.)
izredne razmere – razlitje kemikalij	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – požar	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – razlitje vode	izraba naravnih virov
hrup	povzročanje hrupa
biotska raznovrstnost	vpliv na naravno okolje
Posredni okoljski vidiki	
spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC /PEFC certifikatom	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
okoljsko izobraževanje	okoljska osveščenost
sodelovanje z okoljsko osveščenimi kooperanti	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
izredne razmere – Epidemija COVID-19	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost

1 Faze življenjskega cikla izdelka: pridobivanje surovin, snovanje in oblikovanje izdelkov, proizvodnja in skladiščenje, transport / dostava in pakiranje, uporaba, shranjevanje, obdelava ob koncu življenjske dobe – ponovna uporaba, predelava, recikliranje in končna odstranitev.

Med samo uporabo naših izdelkov (tiskovin) ne nastajajo okoljski vidiki. Ob koncu življenjske dobe, v primeru če uporabnik z izdelkom pravilno ravna - torej ga reciklira, so okoljski vplivi na okolje minimalni.

Prepoznane okoljske vidike z metodologijo ocenimo in tako določimo tiste okoljske vidike, ki so za nas pomembni. Pri ocenjevanju upoštevamo štiri kriterije:

- obveznosti glede skladnosti,
- mnenje zainteresiranih strani,
- ekonomski učinek in
- okoljsko tveganje.

Vsak kriterij ima 3-stopenjsko lestvico (zelena, rumena in rdeča barva, ki ponazarjajo barve na semaforju). Vidik opredelimo kot pomemben, če sta vsaj 2 kriterija rumena ali 1 kriterij rdeč. Za pomembne okoljske vidike določimo okoljske cilje ter ukrepe za doseganje le-teh.

Okoljska vidika, ki smo ju kot pomembna ocenili v letu 2020 sta:

- izredne razmere: Epidemija Covid-19.
- nastajanje nevarnih odpadkov

Izredne razmere: Epidemija Covid-19

V letošnjem letu smo med izredne razmere uvrstili epidemijo Covid-19. Med samo epidemijo smo se, kot vsi ostali, prilagajali navodilom pristojnih institucij. Za izboljšanje delovanja v teh časih, pa smo si zadali en cilj – digitalizacijo poslovanja. Vzpostaviti nameravamo novo spletno stran, s katero bomo bolj povezani z našimi kupci. Z novo spletno stranjo, ki bo izdelana bolj optimizirano, bomo naše kupce obveščali tudi o našem "zelenem delovanju".

Nastajanje nevarnih odpadkov

Ob nakupu novega stroja za osvetljevanje tiskarskih offsetnih plošč smo zamenjali tudi dobavitelja plošč in začeli uporabljati plošče ki so drugačne tehnologije, tako imenovane »processless«, kar pomeni da jih ni več potrebno razvijati s pomočjo kemikalij. Za razvijanje smo prej uporabljali kemikalijo: razvijalec, sedaj pa se plošče razvijejo same v tiskarskem stroju, brez kemikalij, samo sperejo se z vodo, katera hladi valje v tiskarskem stroju - zaprti sistem. To pomeni da ne potrebujemo več razvijalca za razvijanje plošč. Posledično bo v naši tiskarni nastalo manj nevarnih odpadkov.

3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost

Za vse okoljske vidike, ki jih opredelimo kot pomembne, si zastavimo okoljske cilje. V nadaljevanju predstavljamo doseganje ciljev v preteklem letu. Okoljsko uspešnost našega podjetja opredeljujejo tudi drugi kazalniki, ki jih prav tako predstavljamo.

Za tiskarne še ne obstaja sektorski referenčni dokumenti. Kazalniki okoljske uspešnosti predstavljeni v nadaljevanju so povzeti po Uredbi EMAS².

3.1. Poraba električne energije

Največji del električne energije porabijo tiskarski stroji, ostali porabniki električne energije pa so računalniki in ostala električna in elektronska oprema, ki jo uporabljamo v pisarnah, pri oblikovanju in pripravi za tisk ter svetila. Z optimizacijo procesov smo zmanjšali porabo električne energije, kar nameravamo izvajati še v prihodnje. Vsako leto posodobimo del elektronske in električne opreme, s čimer zagotavljamo čim boljši izkoristek strojne opreme. Torej, da je poraba električne energije glede na letni prihodek čim manjša. Prikazana pa je tudi absolutna poraba električne energije.

Poleg podatka o porabi električne energije prikazujemo še podatek o proizvodnji električne energije, ki jo od oktobra 2018 proizvajamo v lastni sončni elektrarni.

Tehnološke posodobitve v letu 2019:

- v začetku leta 2019 smo zamenjali CTP stroj; nov CTP stroj omogoča hitrejše osvetljevanje tiskarskih offset plošč. Druga pozitivna lastnost je, da za osvetljevanje ne potrebuje razvijalca (nevarna snov).
- nabava nove tehnologije za pripravo tiskarskih strojev, ki omogoča hitrejšo pripravo strojev in večjo kontrolo tiska.

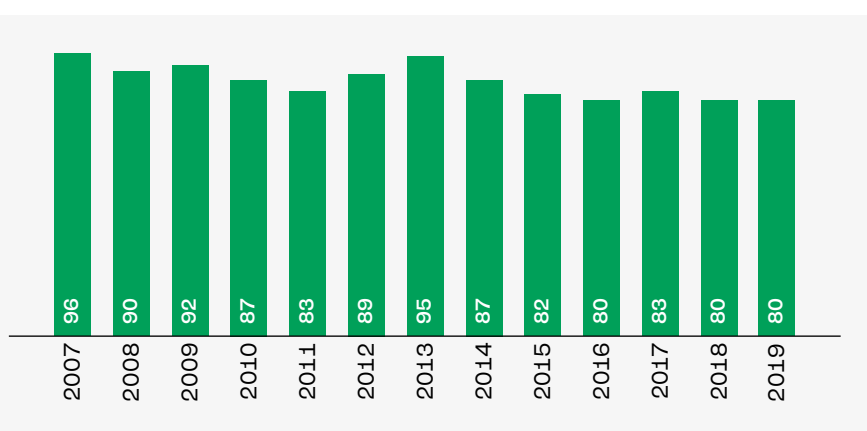
V Tabeli 2 je predstavljena poraba električne energije glede na letni prihodek³. Kot cilj smo si za leto 2019 zadali ohranitev porabe električne energije glede na letni prihodek v primerjavi z letom 2018. Ta cilj smo dosegli, saj smo porabo električne energije na letni prihodek uspeli ohraniti na isti ravni kot v letu 2018. V tem kazalniku se upošteva celotna poraba električne energije (ne glede na to, koliko jo proizvedemo v lastni sončni elektrarni).

2 Uredba komisije (EU) 2018/2026 z dne 19. 12. 2018.

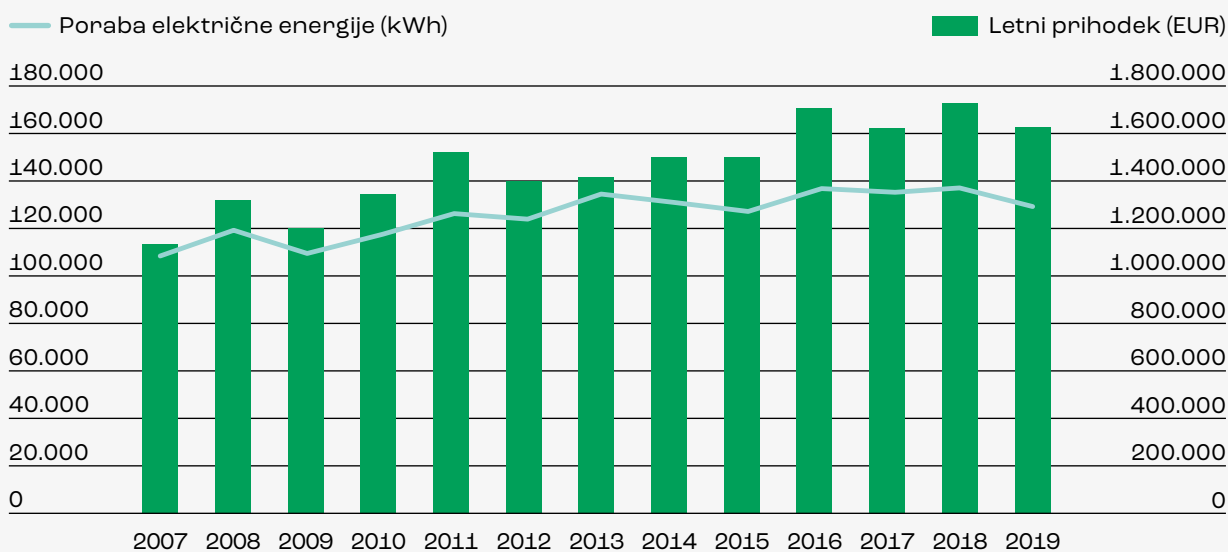
Tabela 2: Poraba električne energije glede na letni prihodek

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cilj 2019	2019
Poraba električne energije (kWh/letni prihodek)	96	90	92	87	83	89	95	87	82	80	83	80	80	80

Graf 1: Poraba električne energije glede na letni prihodek³

Graf 2: Prikaz porabe električne energije in letnih prihodkov

3 Letni prihodek je izražen v tisočih EUR.

Z Grafom 2 prikazujemo porabo električne energije (črta) in prihodek podjetja (stolpci) preko let. Do leta 2011 sta se poraba električne energije in letni prihodek sorazmerno povečevala oz. zniževala. Od leta 2012 dalje pa omenjena dva parametra nista več rastle oz. padala enakomerno. V letu 2018 se je letni prihodek povečal, poraba električne energije pa se ni povečala tako izrazito. Razlog vidimo v tem, da smo za enak obseg dela iztržili višje cene. V letu 2019 se je poraba električne energije zmanjšala, a nižji je bil tudi letni prihodek. Oba kazalca sta se znižala enakomerno, saj je kazalnik poraba električne energije glede na letni prihodek enaka kot v letu 2018. Zastavljeni cilj smo v letu 2019 dosegli.

3.2. Emisije snovi v zrak

Naš ogljični odtis izračunavamo od leta 2007. Metodologijo izračunavanja CO₂ odtisa smo povzeli po Umanoteri, Slovenski fundaciji za trajnostni razvoj. V aprilu 2019 smo preverili, ali je prišlo do sprememb pri konverzijskih faktorjih. Naša metodologija je bila ponovno potrjena kot ustrezna, popravek je bil narejen samo pri porabi papirja – ki predstavlja najmanjši delež našega ogljičnega odtisa.

V izračunu ogljičnega odtisa za leto 2019 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov, posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevozov zaposlenih na delo in službenih prevozov ter porabe papirja. Pri izpustih zaradi porabe električne energije smo električno energijo, ki smo jo proizvedli v sončni elektrarni odšteli od porabljene električne energije.

Za leto 2019 smo si zastavili cilj, da bo naš ogljični odtis na zaposlenega manjši za 5 % kot v letu 2018. Predvsem zaradi pričakovane večje proizvodne električne energije iz OVE. Kot je razvidno iz Tabele 3 se je ogljični odtis na zaposlenega zmanjšal za slabih 15 % in je najmanjši odkar spremljamo kazalnik (od leta 2007).

V letu 2019 smo v ozračje iz našega podjetja izpustili 97,78 t CO₂, leto prej pa 116,67 t CO₂. Kar pomeni, da smo v letu 2019 proizvedli 16,2 % manj CO₂ kot v letu 2018.

Tabela 3: Emisije CO₂ glede na zaposlenega

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cilj 2019	2019
Emisije CO ₂ (t/ zaposlenega)	7,5	8,7	5,5	6	6	5,9	5,6	5,6	5,7	5,9	6,4	6,1	5,8	5,2

Graf 3: Emisije CO₂ glede na zaposlenega

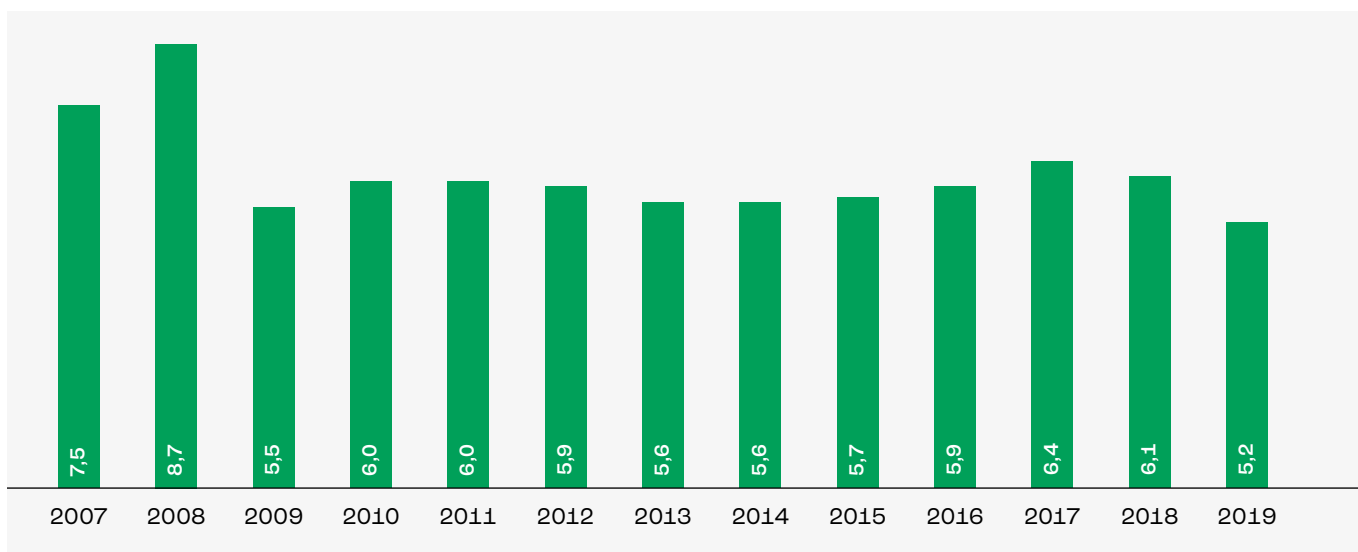

Tabela 4: Ogljični odtis v letu 2019 glede na vire izpustov

	t CO ₂	delež CO ₂ (%)
Elektrika	59,84	61,2
Prevozi	28,74	29,4
Ogrevanje	9,02	9,2
Pisarniški papir	0,17	0,2
Skupaj	97,78	100

Graf 4: CO₂ odtis v letu 2019 glede na vire izpustov

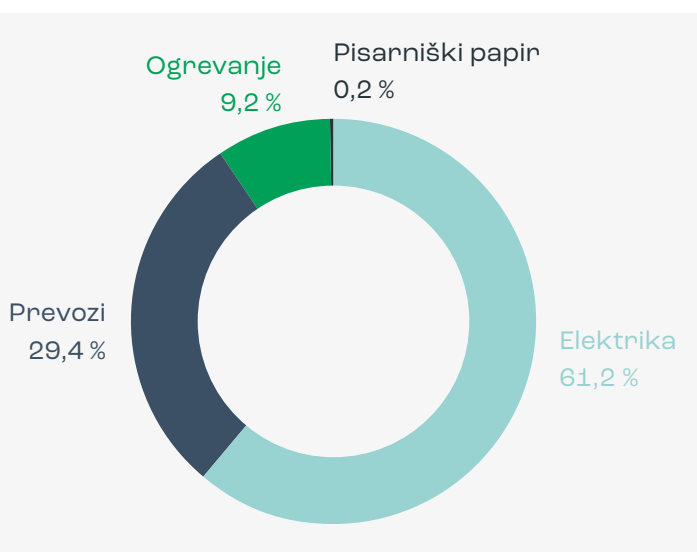

Tabela 4 in Graf 4 pa prikazujeta sestavo našega ogljičnega odtisa v letu 2019. Največji del še vedno predstavlja poraba električne energije (61,2 %), sledijo prevozi (29,4 %) in ogrevanje (9,2 %). Poraba pisarniškega papirja pa predstavlja zelo majhen delež (0,2 %).

3.3. Količina nabavljenih kemikalij

Kemikalije glede na njihove lastnosti, opredeljene v varnostnih listih, ločimo na nenevarne in nevarne. Med nenevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo barve za offset in digitalni tisk. V manjših količinah pa še kemikalije, ki so potrebne za izdelavo CTP plošč in za dodatek pri tisku.

Med nevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo preparati za pripravo vlažilne vode⁴ (izopropilni alkohol), preparati za izmivanje in čiščenje ter v manjših količinah še druge kemikalije. Za leto 2019 smo si zastavili cilj za 5 % zmanjšati nabavo nevarnih kemikalij. Ta cilj smo preseгли in nabavo kemikalij v letu 2019 zmanjšali za 14 %. Predvsem zaradi zamenjave tehnologije za razvijanje offset plošč, pri kateri ne uporabljamo več tiskarskega razvijalca.

Tabela 5: Nabava nevarnih kemikalij

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cilj 2019	2019
Nabava nevarnih kemikalij (l)	2.148	2.283	2.502	3.237	2.816	2.867	2.724	2.447

Nabavo nenevarnih kemikalij samo spremljamo.

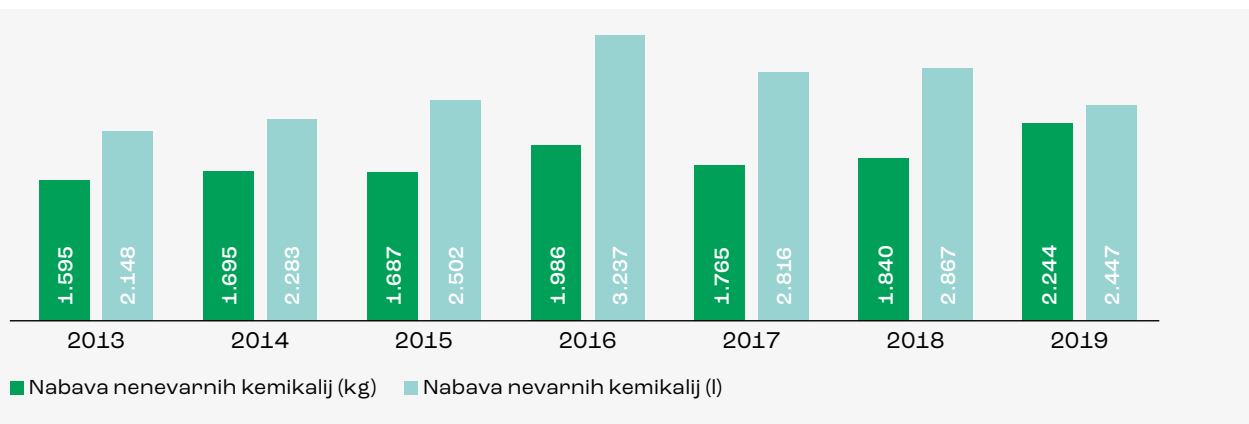
Tabela 6: Nabava nenevarnih kemikalij

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nabava nenevarnih kemikalij (kg)	1.595	1.695	1.687	1.986	1.765	1.840	2.244

4 Sestava vlažilne vode vpliva na kakovost odtisa. Preparati za pripravo vlažilne vode zmanjšujejo površinsko napetost in omogočajo tisk z manj vode. Le-ti vsebujejo sestavine, ki vzdržujejo stabilno pH-vrednost od 4,50 do 5,50.

V Grafu 5 je še vedno skupaj prikazana nabava nevarnih in nenevarnih kemikalij.

Graf 5: Nabava kemikalij

3.4. Nastajanje nevarnih odpadkov

Med nevarne odpadke štejemo vse odpadke, ki imajo poleg številke odpadka še simbol *.

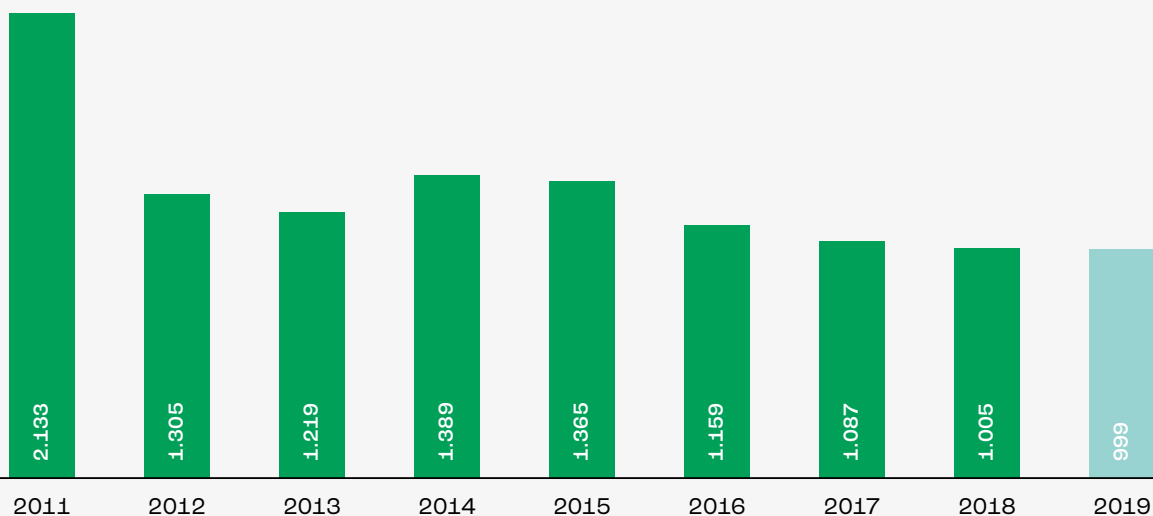
Za leto 2019 smo si zadali cilj zmanjšanje nastajanja nevarnih odpadkov za 5 %. Ta cilj smo uspeli preseči. V začetku leta 2019 smo zamenjali CTP stroj (stroj za osvetljevanje offset plošč). Nov CTP stroj omogoča hitrejše osvetljevanje tiskarskih offset plošč in za osvetljevanje ne potrebuje razvijalca (nevarna snov).

Ob nakupu novega stroja za osvetljevanje tiskarskih offset plošč smo zamenjali tudi dobavitelja plošč in začeli uporabljati plošče, ki so drugačne tehnologije, tako imenovane »processless«, kar pomeni, da jih ni več potrebno razvijati s pomočjo kemikalij. Za razvijanje smo prej uporabljali kemikalijo (razvijalec), sedaj pa se plošče razvijejo same v tiskarskem stroju, brez kemikalij, samo sperejo se z vodo, katera hladi valje v tiskarskem stroju - zaprti sistem.

Tabela 7: Nastajanje nevarnih odpadkov

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cilj 2019	2019
Nastajanje nevarnih odpadkov (kg)	2.133	1.305	1.219	1.389	1.365	1.159	1.087	1.055	1.002	999

Graf 6: Nastajanje nevarnih odpadkov

3.5. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti

3.5.1. Proizvodnja električne energije iz OVE

V začetku oktobra 2018 smo na streho našega podjetja postavili sončno elektrarno. V letu 2018 smo proizvedli 2.971 kWh električne energije iz obnovljivih virov energije, ker je delovala le 3 mesece ob koncu leta.

V letu 2019 smo proizvedli 21.300 kWh električne energije, kar je več kot smo predvidevali (med 15.000 in 18.000 kWh / letno). Preko let bomo spremljali tudi kazalnik, ki bo prikazoval odstotek proizvedene energije iz OVE glede na celotno porabo električne energije v našem podjetju.

Tabela 8: Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije

	2018	2019
Proizvodnja električne energije (kWh) iz OVE	2.971	21.300
Odstotek proizvedene energije iz OVE glede na celotno porabo (%)	2 %	16 %

3.5.2. Poraba vode

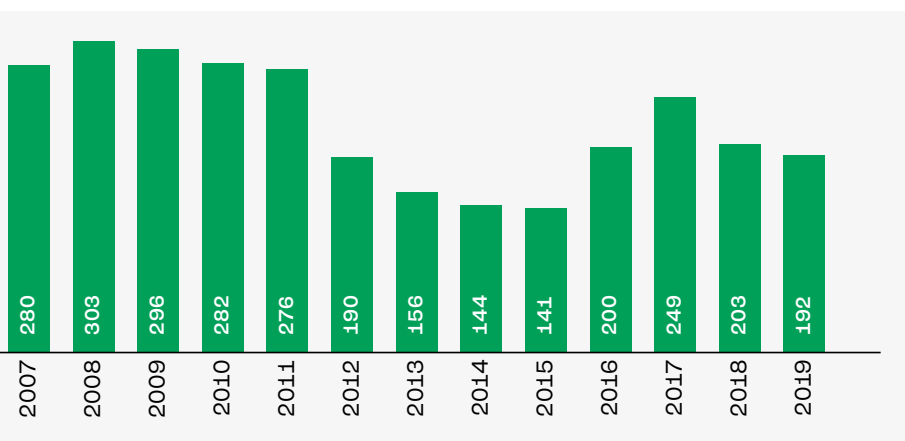
Od leta 2017 spremljamo porabo vode kot absolutni kazalnik.

Tabela 9: Poraba vode

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Poraba vode (m ³)	280	303	296	282	276	190	156	144	141	200	249	203	192

Graf 7 prikazuje porabo vode med leti 2007 in 2019. V prvih petih letih je bila poraba vode višja kot sedaj. Leta 2012 se je pričela zniževati in dosegla najnižjo raven leta 2015, ko smo porabili 141 m³. Prihodnji dve leti se je poraba vode zopet pričela povečevati. Sredi leta 2016 smo poskusno namestili sistem za vlaženje zraka v tiskarni in dodelavi. Ta sistem smo poleti 2017 namestili v celotnem obsegu, zato se je poraba vode v letu 2017 še povečala. V 2017 je prišlo tudi do izliva vode na zunanji cevi, odstopanje se pozna na računu za avgust. V letu 2019 se je poraba vode znižala pod raven iz leta 2016.

Graf 7: Poraba vode

3.5.3. Nastajanje odpadnega papirja

Za izdelavo tiskovin nabavljamo papir v polah (70x100 cm, 90x64 cm...), ki jih potem z rezalnim strojem sami razrežemo na različne dimenzije – odvisno od posameznega naročila. Strankam svetujemo kateri formati papirja nudijo najboljši izkoristek, na končno odločitev stranke pa nimamo vpliva. Če so ostanki papirja

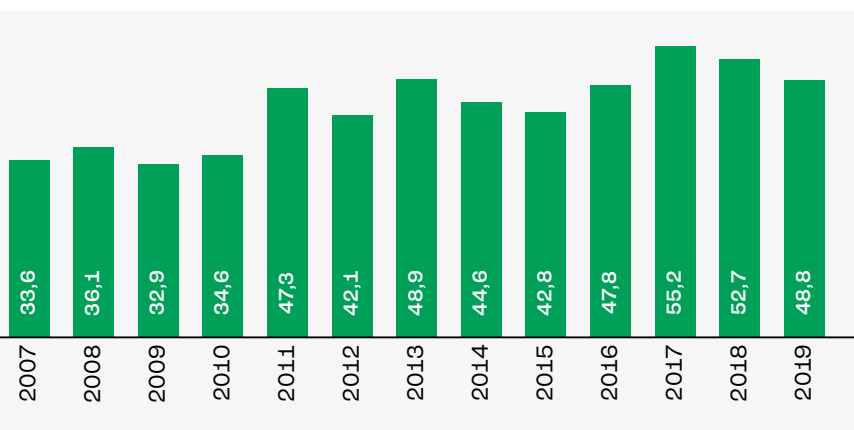
iz razreza še dovolj veliki jih podarimo vrtcem, šolam ali drugim zavodom, ki jih uporabijo za umetniško ustvarjanje. Odpadni papir od druge polovice leta 2019 zbiramo v eni frakciji.

Tabela 10: Nastajanje odpadnega papirja

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nastajanje odpadnega papirja (t)	33,6	36,1	32,9	34,6	47,3	42,1	48,9	44,6	42,8	47,8	55,2	52,7	48,8

Graf 8 prikazuje nastajanja odpadnega papirja preko let. V letu 2019 se je količina odpadnega papirja še zmanjšala.

Graf 8: Nastajanje odpadnega papirja

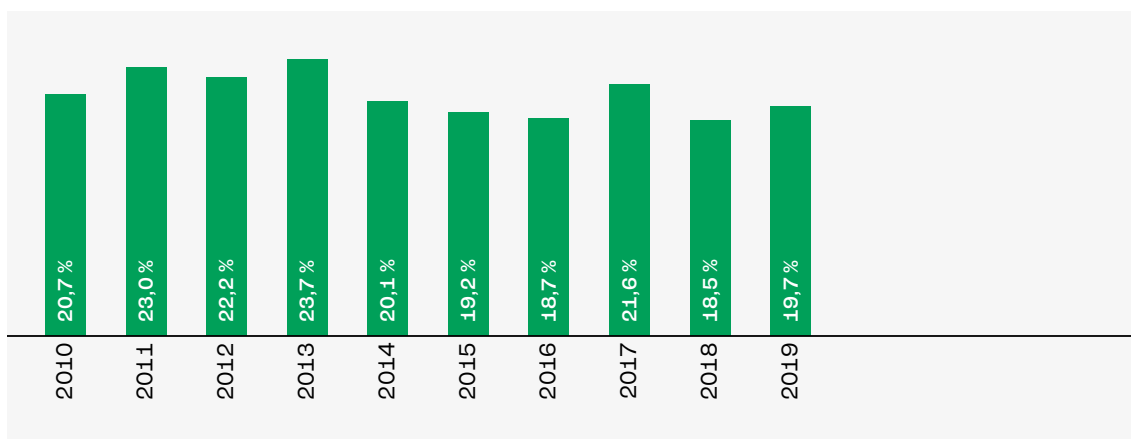

Graf 9 prikazuje delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir. V letu 2017 je nastalo največ odpadnega papirja, dejanski izkoristek papirja pa v tem letu ni bil najslabši. V letu 2019 je bila količina odpadnega papirja nižja kot v letu 2018, delež odpadnega papirja glede na nabavljeni papir pa je bil višji kot leto prej. Torej je bil izkoristek slabši.

Generalno gledano se delež odpadnega papirja giblje okoli 20 %, kar je primerljivo z drugimi tiskarnami.⁵

⁵ V juliju 2016 smo naredili primerjavo z 9 evropskimi tiskarnami, ki so prav tako kot mi, registrirane v shemo EMAS. Zanimalo nas je, kolikšen je delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir (output – input) v drugih tiskarnah. Ugotovili smo, da je naše podjetje primerljivo z večino drugih tiskarn. Osem tiskarn (izmed devetih) ima okoli 20 % delež odpadnega papirja - tako kot mi.

Graf 9: Delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir

3.5.4. Nastajanje mešanih odpadkov

Tabela 11: Nastajanje mešanih odpadkov

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nastajanje mešanih odpadkov (kg)	5.576	5.735	2.230	1.800	1.593	1.593	1.593	1.434	1.434	1.752	1.752	1.593	1.593

Nastajanje mešanih odpadkov je od leta 2010 dalje zelo konstantno.

Graf 10: Nastajanje mešanih odpadkov

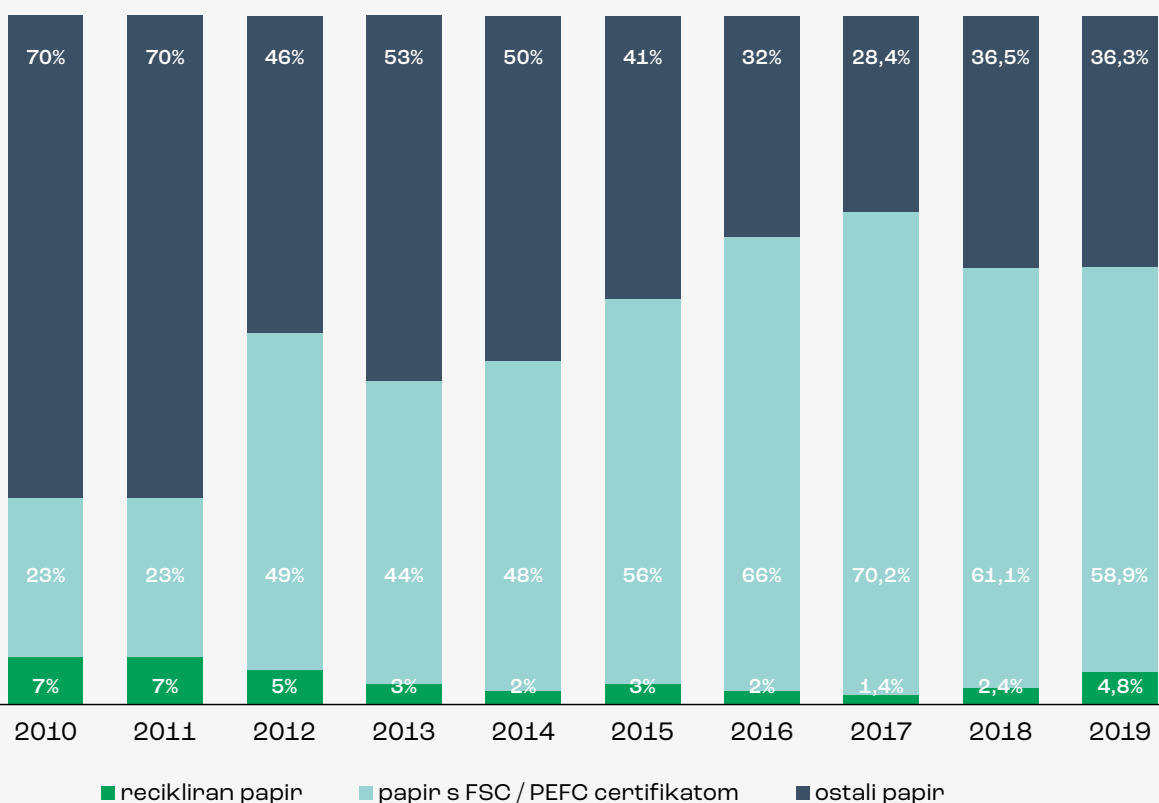
3.5.5. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom

Iz Tabele 12 je razvidno, da se je delež recikliranega papirja v letu 2019 povečal na dvojno vrednost kot je bil v letu 2018. Delež papirja s FSC oz. PEFC certifikatom pa se je že drugo leto zapored znižal.

Tabela 12: Odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino kupljenega papirja

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
recikliran papir	7%	7%	5%	3%	2%	3%	2%	1,4%	2,4%	4,8%
papir s FSC / PEFC certifikatom	23%	23%	49%	44%	48%	56%	66%	70,2%	61,1%	58,9%
ostali papir	70%	70%	46%	53%	50%	41%	32%	28,4%	36,5%	36,3%

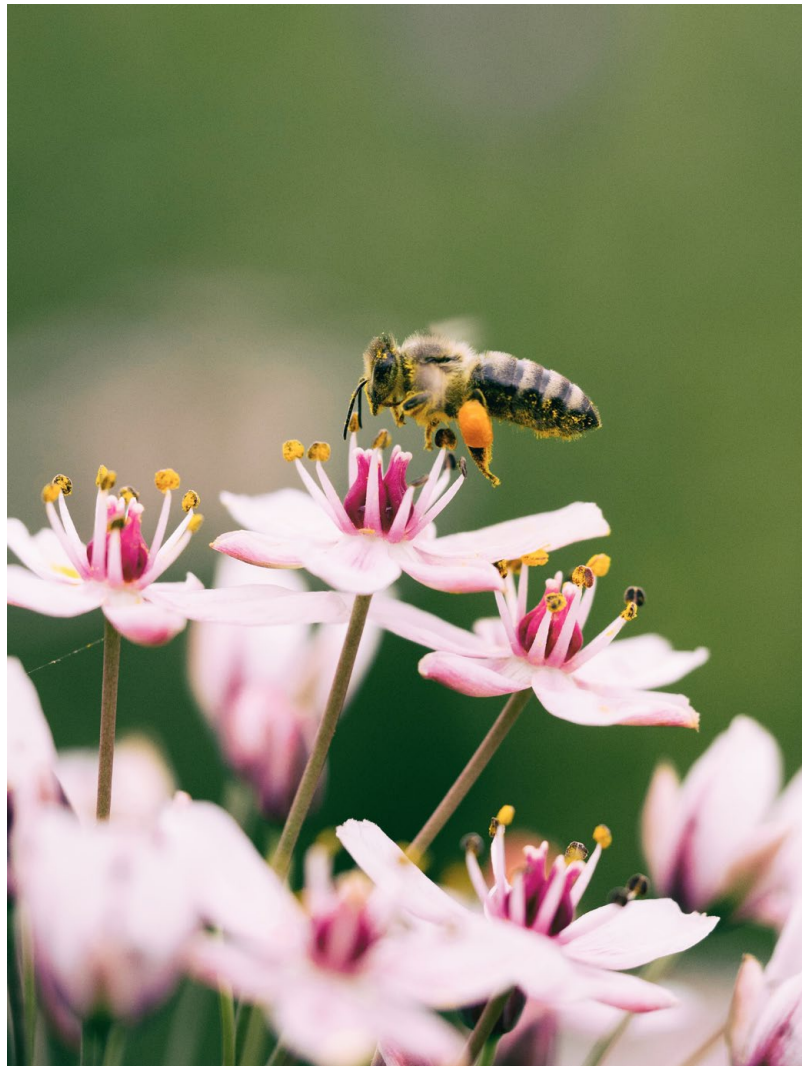
Graf 11: Sestava nabavljenega papirja

3.5.6. Biotska raznovrstnost

Velikost parcele, na katerih stoji naše podjetje je 1.150 m². Poleg nje, je še ena nezazidana parcela v velikosti 1.600 m².

Stavba zavzema 290 m², parkirišča pa 390 m². Ostalo je travnik, na katerem imamo zasajene medovita drevesa (lipe). V travo smo posebej zasejali različne cvetice – ivanjščice, spominčice... Poleg čebel so naši obiskovalci tudi krti in ptice – nobenih ne preganjamo.

4. Obveznosti glede skladnosti

Delovanje našega podjetja je z vidika varstva okolja podvrženo naslednjim zakonskim regulativam:

- splošni predpisi (varstvo okolja, požarna varnost, zdravje pri delu...),
- varstvo voda (odpadna voda),
- varstvo zraka (mala kurilna naprava na plin),
- varstvo pred hrupom (varovanje delavcev pred hrupom),
- nevarne snovi in varstvo tal (ravnanje in skladiščenje nevarnih snovi),
- ravnanje z odpadki (različne frakcije odpadkov, ravnanje z embalažo),
- energetika (energetska izkaznica stavbe, samooskrba z električno energijo),
- lokalni predpisi občine Žirovnica (odpadna voda, komunalni odpadki, pitna voda...),
- nekateri evropski predpisi (Uredba REACH, Uredba 1272/2008, Uredba 1221/2009, 2017/1505 in 2018/2026) ter
- potrebe in pričakovanja zainteresiranih strani, ki postanejo obveznost glede skladnosti (SVHC snovi, uporaba papirja s FSC in PEFC certifikati in recikliranih papirjev).

Za izdelavo in uporabo tiskovin ne obstaja noben zakonski predpis. Ob koncu uporabe tiskovin, pa Uredba o odpadkih (Ur.l. št. 37/15 in 69/15) določa, da je potrebno odpadke iz papirja zbirati ločeno.

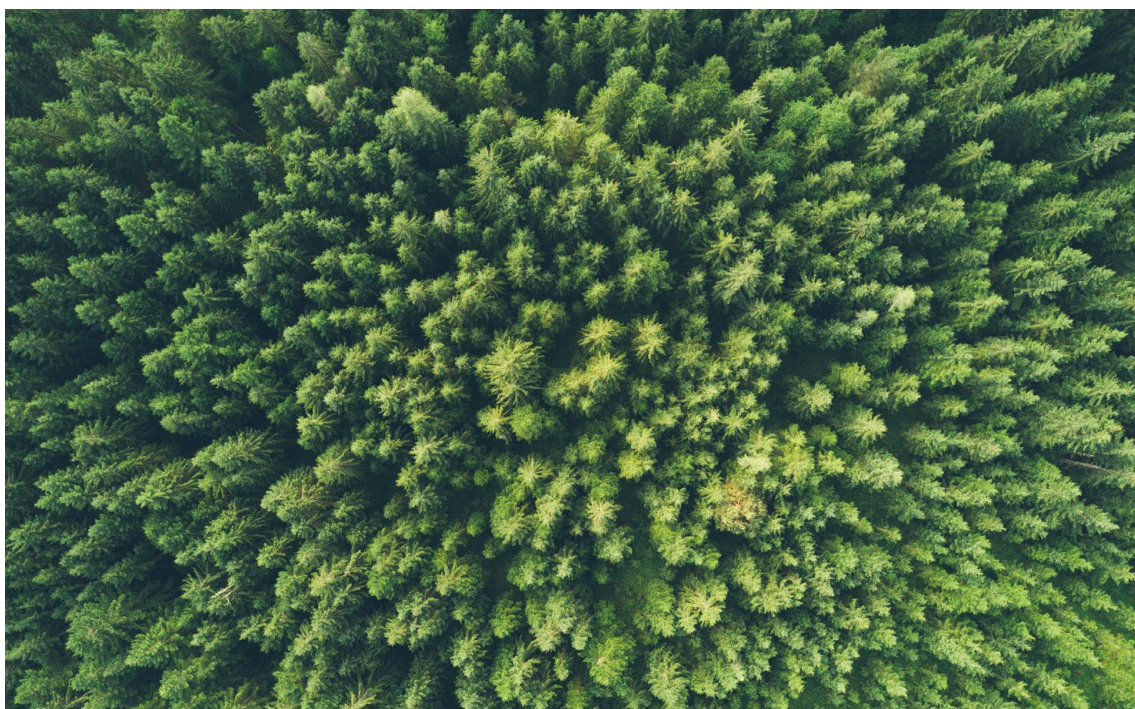
Delovanje podjetja je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih dovoljenj ne potrebujemo.

Vsako leto moramo izvesti meritev emisij snovi v zrak na mali kurilni napravi. Letni pregled in meritve so bile izvedene marca 2019. Na osnovi pregleda je bilo napisan *Zapisnik o meritvah kurilne naprave in Zapisnik o pregledu kurilne naprave (KNOF Dimnikarske in storitve Alojz Cizelj s.p., 21. 03. 2019)*.

Letno poročilo o ravnanju z odpadki za leto 2018 smo na ARSO poslali do zahtevanega roka (31. 03. 2019). Načrt gospodarjenja z odpadki smo posodobili, prav tako smo v zahtevanih rokih posodobili Evidenco o nastajanju odpadkov.

Komunalno Radovljica, ki je odgovorna za čistilno napravo v katero se steka odpadna voda iz našega podjetja, smo avgusta 2019 obvestili o letni količini nabave kemikalije, ki se z vodo izpira v kanalizacijo. V telefonskem razgovoru je bilo rečeno, da količina nabavljenih kemikalij in vnos preko porabljene vode ni omembe vredna. Nismo pa prejeli nobenega pisnega odgovora.

Pri naslednjem pregledu klimatskega sistema AK-KO THERM AT 4 (8x8) bo naš serviser izmeril količino hladilnega plina (avgust 2020). Pri zadnjem pregledu je ugotovil, da to lahko ugotovi samo z zajemom plina iz opreme. V primeru, da naša naprava vsebuje več kot 5 ton ekvivalenta CO₂, bomo opremo prijavili na ARSO. O celotnem postopku smo se že pozanimali.

5. Komuniciranje

5.1. Zunanje komuniciranje

Veliko informacij o delovanju našega podjetja je dostopnih preko spletne strani www.medium.si, kjer vsako leto objavimo Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave za preteklo leto.

V dveh revijah objavljamo prispevke o delovanju našega podjetja in/ali okoljskih temah. V letu 2019 smo objavili le po en članek. V reviji EOL smo objavili okoljsko novico z naslovom *Zaposleni prispevajo k doseganju okoljskih ciljev* (april). V Novicah občine Žirovnica pa *Kaj najbolj onesnažuje zrak* (november).

Junija smo podaljšali članstvo v Zelenem omrežju, kar nam omogoča brezplačno objavljanje okoljskih novičk v reviji EOL štirikrat letno.

Do septembra 2019 je potekal projekt LIFE B.R.A.V.E.R., katerega cilj je bil podpreti popolno integracijo sistema EMAS v regulativni okvir držav članic EU tako, da se administrativno in ekonomsko breme EMAS organizacij odstrani, zmanjša ali poenostavi z namenom spodbujanja vključevanja v shemo EMAS. V posvetovalnem odboru omenjenega projekta je sodeloval tudi naš direktor Miran Dolar. Projekt se je uradno zaključil konec septembra 2019. Ob zaključku je v novembru potekala delavnica z naslovom: "Na poti v krožno gospodarstvo – spodbujajmo uvajanje EMAS v Sloveniji".

Glede okoljskega delovanja podjetja še nismo imeli nobenih pritožb. Pripombe, pohvale in vprašanja o okoljskem delovanju sprejema, beleži in skrbi za nadaljnje ukrepe skrbnica SRO.

En kupec nas je avgusta 2019 obvestil o rezultatih njihovega ocenjevanja našega podjetja za delovanje v letu 2018.

V juniju 2019 je bil v našem podjetju izveden redni inšpekcijski nadzor s področja varstva pred požarom. Inšpektor je izdal opozorilo, odpraviti smo morali pet nepravilnosti. V ustreznem roku smo poslali *Izjavo o odpravi pomanjkljivosti*, v kateri smo opisali odpravo vseh nepravilnosti. V septembru je bil izveden ponoven inšpekcijski nadzor, v katerem je bilo ugotovljeno, da so vse pomanjkljivosti, ugotovljene v rednem inšpekcijskem nadzoru odpravljene.

5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje

Notranje komuniciranje z zaposlenimi poteka na delovnih mestih, če je potrebno se skliče poseben sestanek. Manj obširne novosti in okoljske novice se obešajo na okoljsko tablo, ki je nameščena v tiskarni. Zaposleni lahko na okoljski tabli objavijo svoje predloge, mnenja... Vsak izmed zaposlenih ima svojo "Osebno izkaznico EMAS, ISO 14001", na kateri so zapisane delovne prakse in odgovornosti v SRO.

V letu 2019 zaposleni niso podali nobenega predloga glede sistema ravnanja z okoljem.

Notranje usposabljanje zaposlenih izvajata direktor Miran Dolar ali skrbnica SRO Mirjam Fain. Zunanje usposabljanje pa izvajajo za to usposobljeni izvajalci.

V letu 2019 smo izvedli dva notranja usposabljanja. Za vse zaposlene je bila v maju predstavitev *Okoljske izjave za leto 2018* in razdelitev "okoljskih osebnih izkaznic". Septembra je skrbnica predstavila sistem ravnanja z okoljem v našem podjetju za dva nova sodelavca.

Poleti 2011 smo zaradi bolj racionalne rabe naravnih virov uvedli informacijske nalepke (nalepili smo jih na monitorje, luči ...), ki zaposlene s simpatičnimi, opominjajočimi teksti stalno opozarjajo.

V februarju 2019 smo oblikovali in poiskali oz. se domislili novih tekstov.

Z zaposlenimi smo v letu 2019 izvedli že osmo zaporedno akcijo S kolesom v službo, ki je potekala od januarja do decembra.

Dva izmed zaposlenih sta skoraj vsak dan prikolesarila v službo (z električnim kolesom). Skupaj smo v letu 2019 nabrali kar 9.646 "službenih kilometrov". Vsem udeležencem, ki so sodelovali v interni kolesarski akciji – teh je bilo v lanskem letu devet – smo podarili simbolične nagrade.

V juniju smo se skupaj podali na kolesarski izlet. Ta zagnani so prekolesarili traso: Medium (Žirovnica) – Pokljuka – Ukanc – kočja pri Savici – Ribno. Manj zagnani so skrajšali pot, tako da so se del poti peljali s kombijem. Vsi skupaj pa smo na koncu uživali v pikniku.

SPOMLADANSKI KOLESARSKI IZLET BO V NEDELJO 9. JUNIJA

Spomladi smo se usposabljali na področju izrednih razmer. Devet zaposlenih je ponovno opravljalo izobraževanje s področja varnega dela in varstva pred požarom. Dva zaposlena pa usposabljanje za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije. Vsi zaposleni smo izvedli vajo evakuacije iz objekta in praktično usposabljanje za varstvo pred požarom (gašenje z gasilnim aparatom).

6. Izredne razmere

Glede na našo naravo dela smo kot najbolj verjetni opredelili tri nesreči; razlitje kemikalij, požar in razlitje vode. Do razlitja vode na zunanji cevi je prišlo v letu 2017. Požara ali razlitja kemikalij pa nismo imeli.

V avgustu 2018 sta nas na naše povabilo obiskala dva predstavnika poklicne enote gasilcev - GARS Jesenice. Pokazali smo jima kje hranimo nevarne kemikalije ter jima predali varnostne liste vseh nevarnih snovi in obvestili o nameri za gradnjo male sončne elektrarne na strehi podjetja.

Za vsako izmed omenjenih nesreč smo zapisali preventivne in aktivne ukrepe, katere tudi redno izvajamo.

Za komuniciranje z javnostjo glede izrednih razmer je zadolžen direktor, ki edini lahko potrdi resničnost informacij.

Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SI-V-0001,
akreditirani za preverjano dejavnost organizacije (NACE: 18.1),

izjavlja, da smo preverili ali organizacija:

MEDIUM d.o.o.
Žirovnica 60 C, 4274 Žirovnica

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

S podpisom tega dokumenta izjavljamo, da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009, Uredbe (ES) 2017/1505 in Uredbe (ES) 2018/2026;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz dopolnitve okoljske izjave »Dopolnitev okoljske izjave za leto 2019, Medium d.o.o., avgust 2020« podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Datum validacije: 2010-07-21

Izdaja: 09/2020-10-20

Igor Likar:
Direktor SIQ

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17021-1
SI-V-0001

SIQ Ljubljana, Mašera Spasičeva 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: +386 1 4778 100 • fax: +386 1 4778 444 • e-mail: info@siq.si • <http://www.siq.si>

Zeleni tisk?
Modra odločitev.

Medium d.o.o.
Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica
T 04/580 50 20
M 040/221 533
F 04/580 50 25
E medium@medium.si

www.medium.si